

El Cavaller

Cercs

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sala d'exposicions del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona. Plaça Palau, 1. 25280 Solsona

Coordenades:

Latitud: 42.14605
Longitud: 1.86203
UTM Est (X): 405971
UTM Nord (Y): 4666619

Classificació

Número de fitxa 08268 - 106
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Medieval Pre-romànic
Segle X-XI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Observacions protecció: Decret 474/1962
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Solsona. Plaça Palau, núm. 1 . 25280 Solsona
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dj., 21/04/2016 - 02:00

Descripció

Fragment de pintura mural al fresc de 135 x 122 cm. on s'hi representa la figura d'un genet sobre un cavall, agafant les regnes amb el braç estirat, sostenint alhora una llança amb un estendard. Porta col·locat un elm

cònic amb nasal. Sobre el personatge hi figura la representació d'una creu. Junt amb l'orant van aparèixer col·locades a banda i banda de la finestra de l'absis central, sota la pintura dels vint-i-quatre ancians de l'Apocalipsi.

La figura està situada dins un cercle decorat amb una sanefa de motius vegetals, dins el qual apareixen altres representacions. A la part superior esquerra del cavaller hi figura un paó (picotejant un raïm) sobre l'esquena del qual hi ha un petit ocell amb les ales esteses. A la part inferior trobem un gos, i a l'esquerra, darrera les natges del cavall, trobem un petit personatge que sosté a l'espatlla el què semblaria un bastó. Al voltant del cercle trobem 4 braços eixamplats d'una creu, dos dels quals són decorats amb motius vegetals i els altres dos, amb decoració geomètrica en ziga-zaga.

A la part inferior, a l'esquerra de la creu, hi figura un personatge vestit amb teles molt folgades que sosté un llibre al pit, i a la dreta, un altre personatge amb el cos nu agenollat sosté un bastó davant d'un petit foc. Existeixen diverses interpretacions d'aquesta pintura. El cavaller podria representar un sant (Sant Martí?), o un cavaller de les croades. Hi ha l'hipòtesi que sigui un complement de la pintura de l'Orant, ja que hi trobem diversos elements comuns: el paó, en aquest cas, picoteja els raïms que pegen de la creu (fruit de la redempció). El cercle que envolta el cavaller el glorifica, i la seva ànima, representada pel petit colom, cavalca sobre el paó, símbol de la immortalitat.

Els personatges existents fora de la creu s'identifiquen amb el tema de la Salvació, representada per l'ofrena de les bones obres per gaudir de la glòria divina, per part del personatge vestit de l'esquerra (identificada com un eclesiàstic), i la condemna pels pecats al foc de l'infern, representat pel personatge nu de la dreta (que es planteja la possibilitat de si no podria ser el Dimoni).

Com ens trobem en el cas de l'Orant, aquestes pintures presenten un caràcter primitiu i rudimentari, i unes proporcions poc realistes. Amb tot, la composició i distribució dels personatges representats, que sembla poc elaborada, guarda tota la lògica a nivell simbòlic . En aquest cas la gama cromàtica és la mateixa, combinant el blanc, el negre i diversos tons de vermell.

Observacions:

El Cavaller, junt a l'Orant, foren descobertes al mur de tramuntana de la nau central l'any 1.939, durant l'arrencament de les pintures murals que decoraven els murs de l'església romànica.

La importància d'aquests fragments es situa en la seva reculada cronologia, que els converteix en els primers exemples pictòrics de l'art pre-romànic europeu.

El conjunt de pintures murals de Sant Quirze de Pedret, han estat llargament estudiades i analitzades en molts i diversos vessants, encara i així, avui dia continua havent-hi diferents hipòtesis pel que fa a les cronologies i autories, i també pel que fa a les interpretacions iconogràfiques, concretament de l'Orant i el cavaller.

Història

Aquesta pintura, junt al fragment de l'Orant, formava part de la decoració mural de l'antiga església pre-romànica. Basant-nos en la data de construcció del seu suport, i tenint en compte que les pintures murals sobreposades daten del segle XII, s'estableix una cronologia per aquesta obra d'entre finals del segle X i inicis del segle XI.

Les pintures del cavaller i de l'Orant van aparèixer quan es van arrencar les pintures romàniques de l'església de Sant Quirze de Pedret, evidenciant una cronologia anterior per aquestes.

Les pintures del cavaller i de l'Orant van aparèixer quan es van arrencar les pintures romàniques de l'església de Sant Quirze de Pedret, evidenciant una cronologia anterior per aquestes.

Bibliografia

PERARNAU, J.; PIÑERO, J. (1992): Catàleg de protecció del patrimoni històric, arquitectònic, natural i ambiental del terme municipal de Cercs. Fitxa Inv.9. Ajuntament de Cercs.

SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.

VVAA. (1985): Catalunya Romànica. XII. El Berguedà, Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

VV.AA. (1990): Museu Diocesà i Comarcal de Solsona. Catàleg d'Art Romànic i Gòtic. Bisbat de Solsona, Ajuntament de Solsona i Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

VVAA. (1998): Catalunya Romànica. XXVII. Visió de síntesi. Restauracions i noves troballes.

Bibliografia. Índexs generals. Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

WATSON AL-HAMDANI, B. (2013): Els Frescos de Pedret: en el context europeu i mediterrani. Editorial Edicions Saragossa.

